

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ వింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ వింశః సర్గః ॥

తారాయా విలాపః

రామచాపవిసృష్టేన శరేణాంతకరేణ తం ।
దృష్ట్వా వినిహతం భూమౌ తారా తారాధిపాననా ॥ 4.20.1 ॥

సా సమాసాద్య భర్తారం పర్యష్వజత భామినీ ।
ఇషుణాభిహతం దృష్ట్వా వాలీనం కుంజరోపమం ॥ 4.20.2 ॥

వానరం పర్యతేంద్రాభం శోకసంతప్తమానసా ।
తారా తరుమివోన్మూలం పర్యదేవయతాతురా ॥ 4.20.3 ॥

రణే దారుణవిక్రాంత ప్రవీర ప్లవతాం వర ।
కిమిదానీం పురోభాగామద్య త్వం నాభిభాషసే ॥ 4.20.4 ॥

ఉత్తిష్ఠ హరిశార్దుల భజస్వ శయనోత్తమం ।
నైవంవిధాః శేరతే హి భూమౌ నృపతిసత్తమాః ॥ 4.20.5 ॥

అతీవ ఖలు తే కాంతా వసుధా వసుధాధిప ।
గతాసురపి తాం గాత్రైర్మాం విహాయ నిషేవసే ॥ 4.20.6 ॥

వ్యక్తమద్య త్వయా వీర ధర్మతః సంప్రవర్తతా ।
కిష్కింధేవ పురీ రమ్యా స్వర్గమార్గే వినిర్మితా ॥ 4.20.7 ॥

యాన్యస్మాభిస్త్యయా సార్థం వనేషు మధుగంధిషు |
విహృతాని త్వయా కాలే తేషాముపరమః కృతః || 4.20.8 ||

నిరానందా నిరాశాహం నిమగ్నా శోకసాగరే |
త్వయి పంచత్వమాపన్నే మహాయూథపయాథపే || 4.20.9 ||

హృదయం సుస్థితం మహ్యాం దృష్ట్వా నిపతితం భువి |
యన్న శోకాభిసంతప్తం స్ఫుటతేఽద్య సహస్రథా || 4.20.10 ||

సుగ్రీవస్య త్వయా భార్యా హృతా స చ వివాసితః |
యత్ తత్ తస్య త్వయా వ్యష్టిః ప్రాప్తేయం ప్లవగాధిప || 4.20.11 ||

నిశ్చేయసపరా మోహాత్ త్వయా చాహం విగర్హితా |
యైషాబ్రువం హితం వాక్యం వానరేంద్ర హితైషిణీ || 4.20.12 ||

రూపయౌవనదృష్టానాం దక్షిణానాం చ మానద |
నూనమప్సరసామార్య చిత్తాని ప్రమథిష్యసి || 4.20.13 ||

కాలో నిఃసంశయో నూనం జీవితాంతకరస్తవ |
బలాద్ యేనావపన్నోఽసి సుగ్రీవస్యావశో వశం || 4.20.14 ||

అస్థానే వాలినం హత్వా యుధ్యమానం పరేణ చ |
న సంతప్యతి కాకుత్స్థః కృత్వా కర్మ సుగర్హితం || 4.20.15 ||

వైధవ్యం శోకసంతాపం కృపణాకృపణా సతీ |
అదుఃఖోపచితా పూర్వం వర్తయిష్యామ్యనాథవత్ || 4.20.16 ||

లాలితశ్చాంగదో వీరః సుకుమారః సుఖోచితః |
వత్స్యతే కామవస్థాం మే పితృవ్యే క్రోధమూర్చ్ఛితే || 4.20.17 ||

కురుష్వ పితరం పుత్ర సుదృష్టం ధర్మవత్సలం |
దుర్లభం దర్శనం తస్య తవ వత్స భవిష్యతి || 4.20.18 ||

సమాశ్వాసయ పుత్రం త్వం సందేశం సందిశస్వ మే |
మూర్ఘ్ని చైనం సమాప్తాయ ప్రవాసం ప్రస్థితో హ్యసి || 4.20.19 ||

రామేణ హి మహాత్ కర్మ కృతం త్వామభినిఘ్నతా |
ఆన్వణ్యం తు గతం తస్య సుగ్రీవస్య ప్రతిశ్రవే || 4.20.20 ||

సకామో భవ సుగ్రీవ రుమాం త్వం ప్రతిపత్స్యసే |
భుంక్ష్వ రాజ్యమనుద్విగ్నః శస్త్రో భ్రాతా రిపుస్తవ || 4.20.21 ||

కిం మామేవం ప్రలపతీం ప్రియాం త్వం నాభిభాషసే |
ఇమాః పశ్య వరా బహోష్వ భార్యాస్తే వానరేశ్వర || 4.20.22 ||

తస్యా విలపితం శ్రుత్వా వానర్యః సర్వతశ్చ తాః |
పరిగృహ్యంగదం దీనా దుఃఖార్తాః ప్రతిచుక్రుశుః || 4.20.23 ||

కిమంగదం సాంగదవీరబాహో
విహాయ యాతోఽసి చిరం ప్రవాసం |
న యుక్తమేవం గుణసన్నికృష్టం
విహాయ పుత్రం ప్రియచారువేషం || 4.20.24 ||

యద్యప్రియం కించిదసంప్రధార్య
కృతం మయా స్యాత్ తవ దీర్ఘబాహో |
క్షమస్వ మే తద్ధరివంశనాథ
వ్రజామి మూర్ఘ్నా తవ వీర పాదౌ || 4.20.25 ||

తథా తు తారా కరుణం రుదంతీ
భర్తుః సమీపే సహ వానరీభిః |

వ్యవస్యత ప్రాయమనింద్యవర్ణా

ఉపోపవేష్టుం భువి యత్ర వాలీ || 4.20.26 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే వింశః సర్గః ||